

Het auteursrechtdebat in 2018

Een plusje voor makelaars in koffie

tekst: Erwin Angad-Gaur illustratie: Robert Swart

Zoals wij in *Muziekwereld* al meerdere malen schreven: dit jaar was het jaar voor een eerste ‘tussenevaluatie’ van het nieuwe Auteurscontractenrecht. Een wettelijke bescherming van auteurs en artiesten tegen onredelijke contractvoorwaarden. De wet was een eerste stap, maar het kon nog veel beter, vond ook een deel van de Tweede Kamer. Uiteindelijk vond op 4 oktober een algemeen overleg Auteursrecht in de Tweede Kamer plaats, dat grotendeels in het teken stond van de resultaten (en vooral het gebrek aan resultaten) van de nieuwe wet, die over twee jaar volledig geëvalueerd zal worden.

De gezamenlijke vakbonden en beroepsorganisaties, verenigd in Platform Makers, brachten dit jaar een eigen ‘tussenevaluatie’ uit, in de vorm van het boekje *Werken voor een kratje bier – en andere onredelijke voorstellen*. (De uitgave is te downloaden op de websites van onder meer de Ntb en Platform Makers.) Zij lieten daarin vooral de makers zelf aan het woord. De algemene conclusie: na ruim drie jaar is in de contractpraktijk weinig veranderd. Ook de Ntb publiceerde in *Muziekwereld-2* van dit jaar al een eigen tussenstand.

Opmerkelijk was dat die boodschap door de Tweede Kamerfracties gehoord werd, als ‘zorgelijk’ werd gezien, maar dat het pleidooi van de verantwoordelijk minister (minister Dekker van Rechtsbescherming) om de definitieve evaluatie na vijf jaar af te wachten door een grote Kamermeer-

derheid gevolgd werd. Alleen de SP en GroenLinks bepleitten een eerder ingrijpen en dienden daartoe enkele moties in, waarvoor een meerderheid ontbrak. Wij zullen kortom nog enkele jaren moeten roeien met de riemen die er zijn, met een wet die instrumenten geeft voor verbetering, maar waarin de tanden, de dwang voor de sterkste marktpartijen om aan een verandering bij te dragen en daaraan mee te werken, blijft ontbreken.

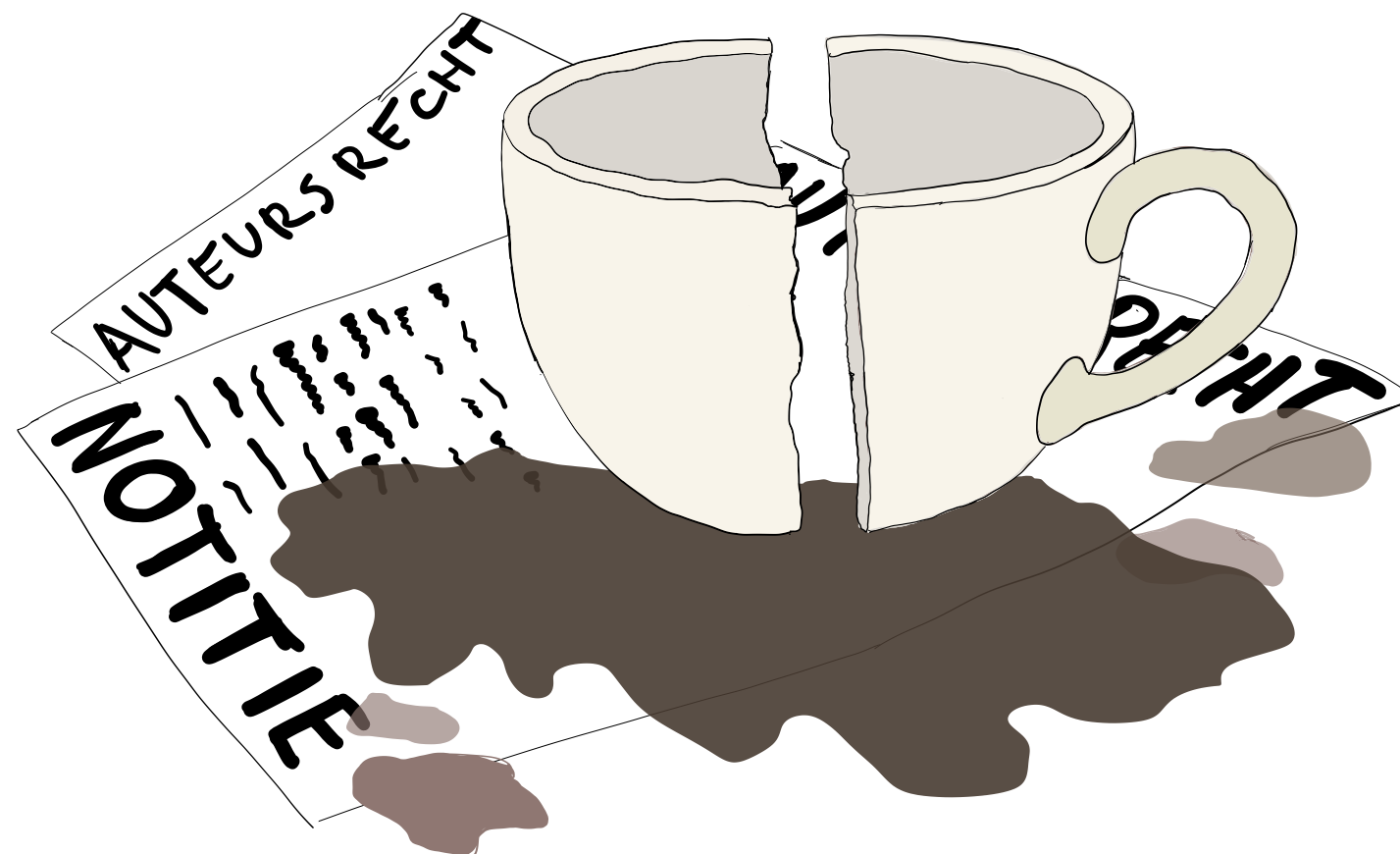
Koffie

Symbolisch blijft daarbij de weigering van de publieke omroep om zich aan de nieuwe wet te conformeren, de contractpraktijk te zuiveren en zich zelfs maar aan te sluiten bij de geschillencommissie Auteurscontractenrecht, een geschillencommissie waar makers laagdrempelig (als alternatief voor een gang naar de rechter) hun recht

kunnen halen. De minister noemde dit ‘teleurstellend’ en zegde de Kamer toe dat zijn collega Slob (onder wie het omroepbeleid valt) nog eens een kop koffie in Hilversum zou gaan drinken. Een motie van SP-Kamerlid Peter Kwint om alle instituten die mede door de overheid gefinancierd worden te verplichten zich bij de geschillencommissie aan te sluiten, werd door hem ontraden.

Een minder vergaande motie van Kathalijne Buitenweg (GroenLinks) om ‘te bevorderen’ dat belangrijke opdrachtgevers als de Persgroep en de NPO zich aansluiten bij de geschillencommissie, kon eveneens zijn goedkeuring niet wegdragen. De motie was overbodig vond hij. Hij was het eens met Buitenweg dat het bevorderen van aansluiting bij de geschillencommissie door opdrachtgevers van belang is, maar vond de motie overbodig omdat hij in het Kameroverleg van 4 oktober al had toegezegd gesprekken met belangrijke opdrachtgevers te zullen voeren. In veel andere gevallen omarmen bewindslieden dergelijke moties, onder de toelichting dat zij de motie ‘beschouwen als ondersteuning van hun beleid’.

Het afwijzen geeft dus iets aan van de prioriteiten die de minister bij het onderwerp stelt. De waarde van koffiedrinken zal zich de komende maanden moeten bewijzen. Maar veel hoeven wij niet te verwachten.

Is er dan niets bereikt?

De tussenevaluatie leverde kortom, voor anderen dan makelaars in koffie, weinig concreets op. Lobby voor een betere positie van makers is een traject van de lange adem en blijft dat, al zijn er wel een paar lichtpuntjes te noemen. Lichtpuntjes die vooral door de sector zelf bereikt werden.

Zo presenteerden Ntb, Kunstebond en NVPI begin dit jaar uitgangspunten voor redelijke artiestencontracten; in januari 2019 hopen wij (op Noorderslag) met een vervolg te komen: uitgangspunten voor licentiecontracten en een standaardcontract voor sessiemusici. Ook zullen begin 2019 de resultaten van onderhande-

lingen tussen muzikuitgevers (de brancheorganisaties NMUV en VMN) en de gezamenlijke verenigingen voor muzik auteurs (VCTN, Kunstebond/Ntb, Popauteurs, BAM en Nieuw GeNeCo) worden gepresenteerd. Beide onderhandelingen komen voort uit de mogelijkheid tot collectief onderhandelen die de nieuwe wet ons biedt. Bovendien worden deze afspraken onderdeel van subsidievoorwaarden van het nieuwe Popfonds (zie pagina 8), waardoor zij extra tanden krijgen.

Dat zijn positieve stappen en uiteraard kunnen wij niet louter naar de overheid kijken om stappen voor ons te zetten. De steun van die overheid is evengoed noodzakelijk willen wij daad-

werkelijk verder komen. Willen wij ook de omroepen zover krijgen eerlijke contracten te hanteren en willen wij, behalve het stellen van normen voor redelijke contracten, die normen ook afdwingbaar maken.

Dat is een taak voor onszelf, maar zeker ook voor een ‘minister van Rechtsbescherming’. De overheid mag van ons vragen de middelen die wij hebben om onszelf te beschermen te gebruiken, maar heeft ook een taak ons daarin meer te steunen, meer dan door het drinken van desnoods enkele liters koffie alleen. Met die boodschap gaan wij dan ook het nieuwe jaar in. De champagne laten we nog maar even staan.